

OPETUSMINISTERIÖ

DIGITAALINEN SISÄLTÖTUOTANTO

-strategiset tavoitteet ja toimintaehdotukset

OPETUSMINISTERIÖ

MERITULLINKATU 10, HELSINKI

PL 29

00023 VALTIONEUVOSTO

PUH. (09) 134 171

FAX (09) 135 9335

etu.sukunimi@minedu.fi

Graafinen suunnittelu:

SATU SALMIVALLI

Kuvat:

FENNOPRESS

Kirjapaino:

ERWEKO PAINOTUOTE, 2002

ISBN 952-442-975-6

101000000011000100000101010101010000100101001

SISÄLTÖ

ESIPUHE	4
TAVOITTEET JA TARVITTAVAT TOIMENPITEET	7
LIIKETOIMINTAEDELLYTYKSET	8
SISÄLTÖALAN OSAAMINEN	8
YLEISET TELEMAATTISET PUITTEET	9
SISÄLTÖTUOTANTO KANSALLISEN INNOVAATIOJÄRJESTELMÄN OSANA	9
PERUSTELUOSA	11
KANSAINVÄLISTYMSKEHITYKSEN KANSALLISET LÄHTÖKOHDAT	11
LIIKETOIMINTAEDELLYTYKSET	11
Sisältötuotannon kokonaisrahoitus sekä tutkimuksen ja tuotekehityksen rahoitus	12
Luovan toiminnan tukijärjestelmiä	13
Sisältötuotannon työllisyysvaikutukset	13
SISÄLTÖALAN OSAAMINEN	14
Sisältöalan ammattilaisten koulutus	14
Digitaaliset oppimateriaalit ja kansalliset tietovarannot	14
Sisältöjen käyttäjäkoulutus ja mediakasvatus	15
YLEISET TELEMAATTISET PUITTEET	16
SISÄLTÖTUOTANTO KANSALLISEN INNOVAATIOJÄRJESTELMÄN OSANA	18
DIGITAL INNEHÅLLSPRODUKTION	19

00011101000
1000000100
0100011100

100100000100001011000100010000010000001100000101011101010100000

ESIPUHE

Lipposen II hallituksen ohjelman yhtenä tavoitteena on nostaa kulttuuriset sisällöt tietoyhteiskunnallisen kehityksen merkittäviksi tekijöiksi "luomalla edellytykset Suomen nousemiselle tietoliikenneteknologian ohella merkittäväksi sisältöteolliseksi maaksi". Opetusministeriön koordinoima, eri ministeriöiden, instituutioiden ja toimialan edustajista koostuva sisältötuotantotyöryhmä on kartoittanut suomalaisen sisältötuotannon kasvun vahvuuksia ja mahdollisuuksia sekä esteitä ja ongelmia. Lukuisten tutkimusten, selvitysten ja alan sisällä käytyjen keskustelujen tuloksena käsillä on työryhmän koostama sisältötuotannon strategia, jonka suositukset ulottuvat vuoteen 2007 saakka; strategiassa esitetyt näkemykset ovat vuoden 2003 vaalien jälkeisen hallituksen muodostamista koskevien neuvottelujen käytettävissä.

Sisältötuotannolla tässä yhteydessä ymmärretään pääasiassa sähköisille viestimille laaditun kulttuurin, dokumenttien, opetuksen, tutkimuksen, viihteen tai markkinoinnin ohjelmasisällön tuottamista ja siihen liittyvää palvelu- ja liiketoimintaa. Kyse on lähinnä digitaalisesta audiovisuaalisuuteen painottavasta tiedosta ja kulttuurisen luovuuden "tuotteistamisesta".

Koska ajatus Suomesta merkittävänä sisältöteollisena maana on liitetty tietoyhteiskunta-ajatteluun, on työryhmä kohdistanut huomionsa lähinnä digitaaliseen tietoon ja kulttuuriin, joskin esimerkiksi monimediajulkaisemisen kautta myös painettu viestintä on liiketoimintana suuri osa niin sanottua sisältötuotantoa.

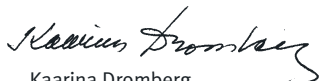
Strategia käsittelee digitaalisen sisältötuotannon muodostumista kansainvälistymiskehityksen näkökulmasta, kuitenkin niin että peruslähtökohtana on vahva kotimainen sisältötuotanto. Strategia kuvaa tiiviisti sisältötuotannon klusteria: sisältöalan osaamista, koulutusta ja tutkimusta, yleisiä telemaattisia puitteita sekä liiketoimintaedellytyksiä ja rahoituskysymyksiä. Mediakulttuurista sisältötuotantoa tarkastellaan kansallisen innovaatiojärjestelmän osana, ja sen keskeisin elementti on elinkeinoelämän ja julkisen sektorin

100100000100001011000100010000

yhteistyövaatimus. Raportti jakautuu kahteen osaan: ensimmäisessä osassa esitetään strategiset tavoitteet ja niiden toteuttamiseksi tarvittavat toimenpiteet, toisessa osassa esitetään tavoitteille ja toimenpiteille taustat ja perustelut. Raportti on esitelty Tietoyhteiskunta-asiain neuvottelukunnalle 14.11. 2002.

Työryhmä on kokoontunut 21 kertaa; työryhmän toimikausi päättyy 31.5. 2003. Työryhmän varapuheenjohtajana on kansliapäällikkö Markku Linna opetusministeriöstä sekä jäsenenä ylitarkastaja Olli Aulio kauppa- ja teollisuusministeriöstä, aluekehitysneuvos Ulla Blomberg sisäasiainministeriöstä, taiteilijaprofessori Henrik Otto Donner, apulaisosastopäällikkö Liisa Ero liikenne- ja viestintäministeriöstä, tutkimuspäällikkö Pia Mero (aikaisemmin tutkimusjohtaja Antti Hautamäki) Sitrasta, opetusneuvos Annu Jylhä-Pyykönen opetusministeriöstä, ylijohtaja Kalevi Kivistö opetusministeriöstä, hallituksen jäsen Pekka Krook Suomen Audiovisuaalisen alan tuottajat SATU ry:stä, apulaisjohtaja Anneli Manninen Sähkö-, elektroniikka- ja tietoteollisuus SET ry:stä, apulaisosastopäällikkö Rolf Myhrman sosiaali- ja terveysministeriöstä, toimitusjohtaja Jouni Mykkänen Suomen Elokuvasäätiöstä, projektipäällikkö Juhani Pekkola työministeriöstä, johtaja Ann Sandelin Yleisradiosta, teknologiajohtaja Eero Silvennoinen Tekesistä sekä neuvotteleva virkamies Arvi Suvanto valtiovarainministeriöstä.

Helsingissä, marraskuussa 2002

Kaarina Dromberg
kulttuuriministeri
sisältötuotantotyöryhmän
puheenjohtaja

Ritva-Sini Merilampi
opetusneuvos
sisältötuotantotyöryhmän
sihteeri

1001000001000010110001000100000100000011000001011110101000000

TAVOITTEET JA TARVITTAVAT TOIMENPITEET

Tavoitteena on, että

- Suomi on johtava digiosaamisen maa, jossa käyttäjäkoulutus on huippuluokkaa
- sisältöalalla on merkittävä määrä kansallisesti ja kansainvälisesti menestyviä alan yrityksiä
- Suomi nousee sisältöalan johtavaksi Pohjoismaaksi
- medioiden ja uusien medioiden kotimainen sisältötuotanto on runsasta sekä sisällöllisesti ja teknologisesti korkeatasoista
- sisältöjen tuotekehitys ja tutkimustoiminta on vilkasta ja hyvin resurssoitua
- valtiolta edistää aktiivisesti julkisten tietovarantojen saatavuutta ja kehittää julkisen digitiedon esitysmuotoja ja tuotteistamista
- tietoliikenteen infrastruktuuri on vankka ja viestintälainsäädäntö kunnossa
- laajalla julkisen ja yksityisen sektorin alueellisella, kansallisella ja kansainvälisellä yhteistyöllä taataan sisältöalalle henkisten ja taloudellisten resurssien riittävyys
- sisältötuotannon kehittämiseksi maan hallitus luo ohjelmajohtamiseen perustuvan hallintomallin, jossa eri ministeriöt toimivat läheisessä sisältötuotantoyhteistyössä.

LIIKETOIMINTAEDELLYTYKSET

- Yritysten kilpailukykyä ja kannattavuutta parannetaan verkostoitumisen avulla sekä korostamalla yhteistyömetodeja ja yhteistyökumppaneiden hankinnan tärkeyttä.
- Edistetään julkisen sektorin tiedon hyödyntämistä (myös kaupallisen) sisältötuotannon raaka-aineena selkeyttämällä julkisen sektorin maksupolitiikkaa ja tekijänoikeuskysymyksiä.
- Perustetaan yhteistyöverkostona toimiva sisältötuotannon "tuotekehityslaboratorio", jonka tutkimus- ja kehittämisprojekteihin kootaan parhaat kotimaiset osaajat ja jossa hyödynnetään aroverkoston eri osapuolten yhteistoimintaa.
- Perustetaan tuotekehityksen tukemiseksi "Digisäätiö", johon valtio ja merkittävimmät teknologia-, media- ja tietoliikenne-toimijat sijoittavat yhteensä 10 miljoonan euron pääoman. Säätiö toimii jatkuvahakuisena rahastona myös ensimmäisen demon tekemiseen. Demorahasto säätiön osana mahdollistaa ensimmäisten demojen (tuki 15 000–30 000 € /hanke) valmistamisen yhdessä asiakkaan, esim. jakelukanavan tai kustantajan kanssa.
- Tehdään yhteistyötä jo olemassa olevien monimediaista sisällöntuotantoa ja tekijänoikeuksia edistävien pääomasijoitusrahastojen kanssa.
- Organisoidaan aktiivista yhteistyötä julkisen ja yksityisen sektorin rahoittajien välillä myös uusien rahoitusinstrumenttien ja rahoitusjärjestelmän luomiseksi.
- Huolehditaan toimivista digitaalisista oikeudenhallintajärjestelmistä, jotka luovat uusia liiketoimintamalleja ja ovat askel eteenpäin yhteensopivuudessa ja keskinäisessä toimivuudessa.
- Julkinen valta huolehtii siitä, että tekijänoikeussopimuksia ja -neuvotteluja koskevia asiantuntijapalveluita on riittävästi saatavilla eri puolilla maata.

■ Kehitetään TE-keskusten, Finnveran, Finpron, Sitran, Tekesin ja Teollisuussijoituksen henkilöiden toimialaosaamista ja yhteistyötä järjestämällä (koulutus)tilaisuuksia, joissa käsitellään sisältötuotantoalan ajankohtaisia aiheita, näkymiä ja kehitystarpeita.

■ Luodaan koko maan kattava verkostojen verkosto, joka muodostuu sisältökylä-, mediapaja-, mediastudio-, mediaparki-, mediakeskus- yms. alueellisista verkostoista. Alueellinen kulttuuripohja, resurssit ja erityispiirteet voivat olla olennainen varasto, josta kansallista sisältöä ammennetaan.

SISÄLTÖALAN OSAAMINEN

■ Alan koulutuksen kehittämisessä rohkaistaan korkeakouluja yhteistyöhön toteuttamalla kaupallisen, teknisen ja taidealojen yhteishankkeena sisältötuotannon johtamiseen liittyvä pilottikoulutusohjelma, jonka tuloksia hyödynnetään peruskoulutuksen kehittämisessä.

■ Hyödynnetään jo käynnistetyistä sisältötuotantoon liittyvistä monialaisista koulutusohjelmista saatuja kokemuksia (esim. Internet-sisältöjen asiantuntijuutta tuottavista koulutusohjelmista) sekä hyödynnetään alan ennakoitietoutta koulutuksen suunnittelussa ja suuntaamisessa.

■ Kehitetään runsaasti kotimaista digitaalista oppimateriaalia edistämällä kaupallista tuotantoa, jolla luodaan uusien oppimisenäkemyksien mukaisia ja verkkopohjaisia opetusmenetelmiä tukevia oppimateriaaleja ja digitaalisten oppimateriaalien laatuksiteeristöä.

■ Turvataan riittävän laaja kouluttajien ja opettajien sisältöalan osaaminen.

- Toteutetaan muistiorganisaatioiden yhteistyönä kansallinen digitointisuunnitelma, jossa myös digitelevisio yhtenä palvelualustana otetaan huomioon.
- Huolehditaan siitä, että kaikilla suomalaisilla vuoteen 2007 mennessä on yhdenvertaiset mahdollisuudet sekä perusvalmiudet käyttää media/kommunikaatioteknologiaa niin työssä kuin vapaa-aikana tilannekohtaisesti tarpeiden mukaan.
- Käynnistetään laaja Kansallinen Mediakasvatusohjelma, jolla perusopetuksen kautta varmistetaan käyttäjäkoulutus ja digitaalinen luku- ja kirjoitustaito kaikkien kansalaisten ulottuville.

YLEISET TELEMAATTISET PUITTEET

- Tavoitteena on, että laajakaistayhteydet ovat kaupallisesti saatavissa kaikissa kunnissa vuoden 2005 loppuun mennessä.
- Tuetaan julkisin varoin niitä koulutus- ja kulttuurilaitoksia, joilla muutoin ei ole mahdollisuuksia kohtuuhintaisiin, videoneuvottelutason mahdollistaviin laajakaistayhteyksiin. Tuki tulee suunnata paikallisessa yhteistyössä toimiville palveluiden tarvitsijoille.
- Tasa-arvon kannalta on tärkeää kehittää erityisesti kirjastojen tietoverkkopalvelujen tarjontaa.
- Kehitetään lainsäädäntöä siten, että monipuolisten sisältöjen tarjoamismahdollisuudet lisääntyvät ja että verkkoliiketoiminta ja sähköisen asioinnin määrät kasvavat.

SISÄLTÖTUOTANTO KANSALLISEN INNOVAATIO- JÄRJESTELMÄN OSANA

- Käynnistetään yhteishanke (KTM, LVM, OPM), jossa ennakoidaan teknologioiden ja sisältöjen rajapintojen syntyä sekä liiketoimintamahdollisuuksia näillä rajapinnoilla ottaen ensisijaisina huomioon toimivan ansaintalogiikan ja käyttäjälähtöisyyden vaatimukset.
- Otetaan merkittäväksi yhteistyökumppaniksi myös niin sanottu kolmas sektori (alan yhdistykset, kansalaisjärjestöt tms.), jonka innovatiivinen luovuus ja aktiivinen innostus jää usein vaille huomiota ja tukea.
- Toimitaan aktiivisesti sekä kansallisessa että kansainvälisessä yhteistyössä standardien (mm. metatieto- ja tietoturvakysymyksissä) ja toimintalinjausten määrittämiseksi.

PERUSTELUOSA

KANSAINVÄLISTYMISKEHITYKSEN KANSALLISET LÄHTÖKOHDAT

Sisällöntuotannon strategian lähtökohta on digitaalisissa audiovisuaalisissa tietoon ja kulttuuriin painottuvissa tuotteissa. Valtion tehtävänä on luoda suotuisat edellytykset sisältötuotannolle ja varmistaa sananvapauden toteutuminen sekä tukea monipuolisuutta ja moniarvoisuutta. Valtion tehtävänä on siten edistää korkeaa laatua ja mahdollistaa sisältöjen runsas tarjonta. Sisältötalous muodostuu näille tuotteille syntyvistä markkinoista.

Sisältötalouden menestyksellä kansainvälistymiskehitys perustuu ennen muuta kansallisiin tuotantorakenteisiin ja yrityspohjaan. Kansainvälinen menestys edellyttää sisältötuotannon vankkaa asemaa kotimaisilla markkinoilla. Kaikki kansainvälistyminen lähtee suomalaisesta sisällöntuotannosta. Vahvan aseman saavuttamiseen liittyvät sisältötuotantoyritysten koko, tuotannon jatkuvuus, tuotantojen määrä ja erilaiset yhteistyömuodot.

LIIKETOIMINTAEDELLYTYKSET

Tieto on julkisen sektorin keskeinen sisältötuote tai sen raaka-aine; julkisen sektorin tieto on merkittävä sisältötuotantopotentiali ja teknologiaratkaisujen edistäjä. Julkisen vallan ja julkisen palvelun yleisradiotoiminnan toimien ohella vahva kaupallisin ehdoin ja käyttäjälähtöisesti toimiva sisältötuotanto on tärkeä tekijä uusien käyttäjävälillisten viestintäteknologian ratkaisujen ja tuotteiden mielekkäälle käyttöönotolle ja käytölle. Sen avulla saadaan kysyntä ja tarjonta kohtaamaan ja voidaan tarkoituksenmukaisella tavalla toteuttaa Lipposen II hallituksen ohjelmaa (luvussa Koulutus, tiede ja kulttuuri): "Hallitus käynnistää laajapohjaisen ja

poikkihallinnollisen tietoyhteiskunnan sisältöjä kehittävän hankkeen, jonka tarkoituksena on luoda edellytykset Suomen nousemiseksi tietoliikenneteknologian ohella merkittäväksi sisältöteolliseksi maaksi."

Keskeisenä haasteena on sisältötuotannon kansainvälistymiskehitys, jonka vahvistamiseksi kaikki strategiassa esitetyt toimenpiteet tähtäävät. Sisältötuotantoalan vahvistuminen edellyttää yritysten kansainvälistymistä ja yrityskoon kasvamista kuitenkin niin, että peruslähtökohtana ovat ennen kaikkea hyvät liikeideat. Yritysten kilpailukykyä ja kannattavuutta voidaan parantaa verkostoitumalla ja partneroitumisen avulla sekä korostamalla yhteistyömetodeja (yhteistuotannot) ja yhteistyökumppaneiden hankinnan tärkeyttä (muut yritykset, levityskumppanit, agentit, teknologiayritykset). Näin päästään yksittäisistä tuotannoista tuotantoryyppeisiin, jotka puolestaan synnyttävät pitkäkestoisempaa liiketoimintaa.

Tarvitaan myös uusiutumista ja uusia innovatiivisia pk-yrityksiä. Tavoitteena on, että alalla Suomessa vuonna 2007 on noin 100 kansainvälisesti menestyvää yritystä, joissa korostuu yritysten omaehtoinen kehityshalukkuus. Tekijänoikeussopi-

musten ja -neuvottelujen hallinta nousee tärkeäksi tekijäksi yritysten pyrkiessä kansainvälistämään toimintaansa. Julkisen vallan tulee muun muassa koulutusta tukemalla ja organisoimalla huolehtia siitä, että näitä asiantuntijapalveluita on riittävästi saatavilla eri puolilla maata.

Valtiovalta voi parhaiten vaikuttaa sisältötuotannon edistymiseen toisaalta sisältöjen tilaajana ja käyttäjänä, toisaalta julkisten tietovarantojen saatavuutta ja tiedon tuotteistamista kehittämällä. Samalla tulee turvata edullisten ja korkealaatuisten viestintä- ja tietoyhteiskuntapalvelujen tarjonta kaikille kansalaisille ja elinkeinoelämälle. Haastavana tehtävänä on luoda sellainen toimintaympäristö, jossa uudet ansaintalogiikat voivat toimia.

Tavoitteen saavuttaminen edellyttääkin laajaa ja aitoa julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyötä alueellisella, kansallisella ja kansainvälisellä tasolla niin tiedotuksessa, valistuksessa kuin yhteistoiminnassakin. Muun muassa Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitra voi toimia kokoavana voimana.

► SISÄLTÖTUOTANNON KOKONAISRAHOITUS SEKÄ TUTKIMUKSEN JA TUOTEKEHITYKSEN RAHOITUS

Sisältötuotanto saa ensisijaisen rahoituksensa kaupallisesti jakelusta. Levityksen liiketoimien perusta on tekijänoikeuksissa (henkisen omaisuuden oikeudet) ja näiden kaupallistamisessa. Suuri osa sisältötaloudesta perustuu oikeuksista käytävään kauppaan. Kun kyse on immateriaalisista (aineettomista) oikeuksista, käydään kauppaa käyttöoikeuksilla, lisenssisopimuksilla ja muilla oikeuksien käyttöä koskevilla sopimuksilla. Kun kyse on aineellisista esineistä, kyse on tavaroista. Verkkoympäristössä ansaintamallit liittyvät lisäksi mainontaan, tilausmaksuihin ja sähköiseen kaupankäyntiin.

Sisältötuotannon kehityksen välttämätön edellytys on uusien tekniikoiden mukanaan tuomissa mahdollisuuksissa. Näihin kuuluvat käytettävissä olevat tiedonsiirtokapasiteetit sekä langattomissa että langallisissa yhteyksissä. Tietoliikenne-

yhteydet sinänsä eivät riitä. Tarvitaan koko infrastruktuuria päätelaitteineen, ja tässä ovat merkittäviä erilaiset alustat ja niihin liittyvät standardointikysymykset, verkkopohjainen levitys tai televisiolähetystoiminta. Näiden lisäksi sisältötuotannon mahdollisuuksiin vaikuttavat eri päätelaitteiden pene-traatio sekä kuluttajien tottumukset ja asenteet.

Tuotekehitys ja uusien innovatiivisten sisältötuotteiden ja palvelujen kehittäminen ja pilotointi on toimialan kehityksen kannalta ratkaisevaa. Tutkimus- ja kehitysprojekteihin kootaan parhaat kotimaiset osaajat ja hyödynnetään arvoverkoston eri osapuolien yhteistyö ja myös kansainvälisen yhteistyön mahdollisuudet.

Uusien tuotteiden ja palvelukokonaisuuksien pilotoinnin tutkimuksen ja tuotekehityksen rahoitusta voidaan koota eri lähteistä eri osaprojekteille jo nyt käytettävissä olevista rahoituslähteistä. Alueellisen sisältötuotannon tutkimusta ja tuotekehitystä voidaan rahoittaa työvoima- ja elinkeinokeskusten ja muiden alueellisten organisaatioiden kautta. Suomen Akatemia rahoittaa sekä perustutkimusta että sovel-tavaa tutkimusta. Alan yritysten ja alan tiede- ja taidekorkea-koulujen yhteistyö on erityisen merkittävää ja välttämätöntä sekä tutkimuksessa että sisältöjen tuotekehityksessä. Sisältötuotannon "tuotekehityslaboratorio" saadaan syntymään sisältötuotannon arvoverkoston toimijoiden yhteistyön avulla.

Teknologiaperusteista tutkimusta ja tuotekehitystä tukee Tekes, joka suhtautuu sisältöliiketoimintaan kuten kaikkiin muihinkin toimialoihin. Tekesin rahoitusedellytyksiä tukea sisällöntuottajien ja teknologiayritysten yhteistyötä on kuitenkin merkittävästi parannettava.

Melkoinen yksimielisuus sekä valtionhallinnon, tutkijoiden että alan toimijoiden kesken vallitsee siitä, että Suomeen tulee synnyttää digitaalisen sisältötuotannon tutkimuksen ja tuotekehityksen rahoitusjärjestelmä julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyönä. Tutkimus- ja tuotekehitysrahoitusta voidaan osittain järjestää käyttämällä Tekesin ja muiden rahoit-tajien jo käytössä olevia määrärahoja ja rahoitusinstru-mentteja.

Sisällöntuotannon kehittymisen edellytyksenä ovat markkinatilanteen tuntemus ja liiketoimintaosaaminen. Sisällöntuotannolle on ominaista, että menot ovat tuotanto- ja markkinoituvaiheessa suuria. Suunnittelun lähtökohtana on turvata tulevat tuotot, arvioida markkinat ja markkinointiin panostettava rahoitus. Ongelman muodostaa kassavirtojen vähäisyys tuotannon alkuvaiheessa ja markkinoinnissa.

Tavoitteeseen ei kuitenkaan päästä pelkällä tuotekehitysrahoituksella, vaan tarvitaan yritysten kokonaisrahoitusta. Sellaisia jo olemassa olevia rahoituslähteitä, jotka soveltuvat erityisesti myös sisältötuotantoon, ovat riskipääoma kokonaisuudessaan, Finnveran rahoitustuotteet ja TE-keskusten investointituet. Silti edelleen tarvitaan aktiivista yhteistyötä julkisen ja yksityisen sektorin rahoittajien välillä myös uusien rahoitusinstrumenttien ja rahoitusjärjestelmän luomiseksi.

► LUOVAN TOIMINNAN TUKIJÄRJESTELMIÄ

Opetusministeriön sisältötuotannon instrumentteihin kuuluvat luovan toiminnan eri tukijärjestelmät ja erityisesti elokuvan tuki. Näitä tukijärjestelmiä on syytä jatkossakin kehittää ja vahvistaa. Samalla sisältötuotannon ja tietoyhteiskuntaohjelman määrärahoja tulee kasvattaa ja niiden käyttösuunnitelmia tulee kehittää, jotta ne voivat paremmin vastata digitalisoinnin ja kansainvälistymiskehityksen haasteisiin.

Opetusministeriön kansainvälinen instrumentti sisältötuotannon edistämiseksi on pohjoismainen elokuva- ja televisiorahasto ja Pohjoismaiden Ministerineuvoston kulttuuri- ja viestintäalan yhteistyöryhmä. Yhteistyössä kaavaillaan pohjoismaista digitaalisen sisällön edistämisrahastoa. EU-tasolla sisällöntuotannon edistäminen tapahtuu mediaohjelman ja eräiden tietoyhteiskuntadirektooraatin eri toimintaohjelmien kuten eContent -ohjelman puitteissa. Euroopan neuvoston tasolla sisällöntuotantoa voidaan edistää Eurimages -rahastossa. Kaikkien edellä mainittujen osalta tavoitteena on vaikuttaa siihen, että ne suuntautuisivat myös digitaalisen sisällöntuotannon edistämiseen.

Kaikkien sisältötuotannon ja -teollisuuden tukijärjestelmien kehittämisessä on otettava huomioon EU:n kilpailulainsäädäntö ja perustamissopimuksen 87 artikla. Sopimuksen 87 (3) artiklan d kohdassa määritellään perusteet sallitulle kulttuurin ja kulttuuriperinnön edistämiseen suunnattavalle tuelle, silloin kun se ei muuta kaupankäynnin ja kilpailun edellytyksiä yhteisen edun vastaisesti.

► SISÄLTÖTUOTANNON TYÖLLISYYSVAIKUTUKSET

Tietoyhteiskunnan ytimenä on siihen perustuva mahdollisuus moninkertaistaa innovaatiotuotanto. Sisältötuotanto vaikuttaa osaltaan koko tieto- ja viestintäklusteriin ja työllisyysvaikutukset näkyvät esimerkiksi osana osaamisintensiivisten palvelualojen kasvua. Tiedon ja kulttuurin käsittelyn uudet menetelmät, tietotekniikan kehitys ja verkostomainen toimintatapa edesauttavat innovatiivista ajatustuotantoa. Innovatiivinen ajatustuotanto ja mahdollisuudet lisäarvoisen ajatussisällön synnyttämiseen ovat työllisyyden tärkeitä taustavoimia. Uuteen informaatiotekniikkaan perustuva kilpailuympäristö on ratkaisevasti muuttanut tuotantotoiminnan edellytyksiä. Samalla kun vakavasti otettavien kilpailijoiden määrä on kasvanut, on syntynyt uusia vaihtokannan mahdollisuuksia.

SISÄLTÖALAN OSAAMINEN

► SISÄLTÖALAN AMMATTILAISTEN KOULUTUS

Osana koulutuksen ja tutkimuksen tietostrategiaa 2000–2004 on lisätty tietoteollisuuden ja myös digitaalisen viestinnän alan koulutuksen uusien opiskelijoiden määrää korkeakoulutuksessa. Laajasti ottaen tietoteollisuuden alan uusien opiskelijoiden määrä oli vuonna 2001 yliopistoissa noin 3300 ja ammattikorkeakouluissa 5200. Muuntokoulutukseen otettiin vuonna 2001 yliopistoissa ainakin 1420 ja ammattikorkeakouluihin 500 opiskelijaa. Vuonna 2001 päätettiin lisätä alan tutkijakoulupaikkojen määrää edelleen 100 paikalla, jolloin tietoteollisuuden alan tutkijakoulupaikkojen kokonaismäärä kasvoi 350:een.

Tietoteollisuusohjelman kautta tapahtuneiden lisäysten vuoksi digitaalisen viestinnän alan määrällinen henkilöstövaje näyttäisi tehdyn koulutustarpeiden ennakoitiselvityksen ICT 2010 mukaan kuitenkin olevan pienempi kuin laadullinen osaamisvaje. Selvityksen mukaan työvoiman laatua ajatellen erityisesti liiketoiminnan ja/tai teknisen osaamisen merkitys tuntuu lisääntyvän; koulutuksessa tulee ottaa huomioon uusien osaamisyhdistelmien ja monialaosamisen tarve. Näihin haasteisiin pyrkivät vastaamaan korkeakoulujen käynnistämät uudet koulutusohjelmat, joissa yhdistetään teknistä, kaupallista ja sisältötuotantoon liittyvää osaamista. Alan koulutuksen kehittämisessä tulisi edelleen rohkaista korkeakoulujen yhteistyötä.

► DIGITAALISET OPPIMATERIAALIT JA KANSALLISET TIETOVARANNOT

Osana koulutuksen ja tutkimuksen tietostrategiaa 2000–2004 on toteutettu virtuaaliyliopisto, -ammattikorkeakoulu ja -kouluhankkeita. Kaikilla näillä hankkeilla on oma organisaationsa, portaalinsa ja sisältötuotantohankkeensa.

Virtuaaliyliopistokonsortio perustettiin vuonna 2001. Sen ensimmäisenä kehittämishankkeena oli virtuaaliyliopiston portaali. Konsortio on käynnistänyt strategiaproessin, jonka tavoitteena on määritellä yliopistojen yhteinen tahtotila hankkeelle pitkällä tähtäimellä. Vuonna 2001 käytettiin virtuaaliyliopistotoiminnan kehittämiseen 8,3 miljoonaa euroa tulos-sopimuksissa sovittua rahoitusta ja 340 000 euroa kehittämismäärärahoja. Virtuaaliammattikorkeakoulun kehittämiseksi perustettiin kehittämissyksikkö sekä muodostettiin virtuaaliammattikorkeakouluverkosto, johon kaikki ammattikorkeakoulu kuuluvat. Koulutussisältöjen kehittämiseksi on käynnistetty 25 tuotantohanketta. Virtuaalikouluhankkeen toteuttamisesta on vastannut Opetushallitus. Tavoitteiden toteutumiseksi on käynnistetty portaalin kehittämishanke, verkkopedagogiikan tutkimushankkeita, tutkintojen ja niiden osien suorittamiseen etäopiskeluna mahdollistavia hankkeita, lähiopetuksen tehostamiseen ja turvaamiseen verkko-opiskelun keinoin tähtääviä hankkeita, alueellisia ja kunta-kohtaisia kehittämishankkeita ja koulujen kehittymistä osaksi virtuaalikoulua tukevia hankkeita.

Tavoitteena on, että käytettävissä on runsaasti korkeatasoista kotimaista digitaalista oppimateriaalia kaikilla koulutuksen tahoilla ja tasoilla. Tarvitaan uusien oppimäntekemysten mukaista ja verkkopohjaisia opetusmenetelmiä tukevia digitaalisia oppimateriaaleja. Myös pienten alojen ja vähemmistöjen oppimateriaalitarpeista on huolehdittava viranomaisten toimenpitein. Kaupallisen tuotannon vauhdittamiseksi tarvitaan tukea tutkimus- ja kehittämistoimintaan uudenlaisten innovatiivisten materiaalien aikaansaamiseksi. Oppilaitosten hankintamäärärahoilla on osittain hoidettava myös sisältökysymyksiä, jotta digitaalisten oppimateriaalien opetus käyttö edistyisi ja jotta kaupallisten aineistojen kysyntä kasvaisi. Opetusministeriön tulee suunnata tietoyhteiskuntaohjelmaan osoitettavat määrärahat uudestaan näiden tavoitteiden mukaisesti. - Tavoitteeseen pääsemiseksi huolehditaan myös siitä, että metatietoon liittyvät standardointikysymykset pystytään ratkaisemaan.

Kansallisen digitointisuunnitelman, jota on valmisteltu kolmisen vuotta, toteuttaminen on ensiarvoisen tärkeää kansallisen muistin näkyväksi tekemiseksi. Museoiden, arkistojen ja kirjastojen digitointityö tukee monia pyrkimyksiä: aineiston näkyvyyttä ja käytettävyyttä, verkoon muodostuvaa kansallista kokoelmatyötä, sen kotimaista ja ulkomaista näkyvyyttä, tasoittaa eri kirjastojen ja alueiden eroja tuottamalla materiaalia mm. oppimiselle, virtuaaliyliopistolle jne. Digitaalinen aineisto luo myös merkittävästi uutta e-teollisuutta oppimateriaalin ja kulttuurituotannon puolella. Muistiorganisaatioiden yhteistyöllä varmistetaan kansakunnan sivistysperinnön siirtäminen tuleville sukupolville ja nykytutkimuksen aineiston siirtäminen verkkoon.

► SISÄLTÖJEN KÄYTTÄJÄKOULUTUS JA MEDIAKASVATUS

Koulutuksen ja tutkimuksen tietostrategian 2000–2004 tavoitteena on, että kaikille kansalaisille annetaan mahdollisuus tietoyhteiskunnan perustaitojen hankkimiseen vuoteen 2004 mennessä. Tietoyhteiskunnan kansalaistaidoissa on keskeistä, että ne vastaavat verkottuvan, jatkuvasti muuttuvan ja kansainvälistyvän elämäntavan kansalaiselle asettamia vaatimuksia. Tietoyhteiskunnan kansalaistaidot –hanke on jäsentänyt tietoyhteiskuntataidot seuraaviin kokonaisuuksiin: tekniset käyttötaidot, viestintätaidot, tiedon hankinta- ja käyttötaidot,

kuluttajataidot ja vaikuttaminen tietoyhteiskuntapolitiikkaan. Kansalaistaitojen sisällöllisessä kehittämisessä hyödynnetään myös Sitran paikallisista tietoyhteiskunnan kehittämishankkeista saatuja kokemuksia.

Kaikilla suomalaisilla tulee olla yhdenvertaiset mahdollisuudet sekä perusvalmiudet ja kyky käyttää media/kommunikaatioteknologiaa niin työssä kuin vapaa-aikana tilannekohtaisesti tarpeiden mukaan – unohtamatta ihmisen kulttuuria luovan kyvyn kolmea haaraa: filosofiaa, tiedettä ja taidetta. Tavoitteen päästään käynnistämällä ja toteuttamalla Kansallinen Mediakasvatusohjelma, jossa keskeinen rooli on perusopetuksella, yleisillä kirjastoilla ja Yleisradiolla sekä muilla kansallisilla radio- ja televisioyhtiöillä. Kehittämiskohteina ovat tuolloin opettajan- ja kouluttajakoulutus, digitaaliset oppimateriaalit, mediaopetussuunnitelmat ja tieteidenvälinen mediakasvatuksen ja mediakulttuurin tutkimus. Yhteisenä tavoitteena on maailman huippuluokkaa oleva digitaalisen luku- ja kirjoitustaidon taso traditionaalisen lukutaidon tapaan.

YLEISET TELEMAATTISET PUITTEET

Sisältötuotanto-käsitteen hankaluus nostaa esiin kysymyksen sisältöjen ja palveluiden välisestä toistaiseksi ratkaisemattomasta suhteesta. Sanat ovat sopimuk-
sia ja käsitteiden käyttö tarkentuu toiminnan myötä. Käsillä oleva strategia pyrkii
luomaan vain yleisiä linjauksia, ei epistemologisesti (tietoteoreettisesti) määritte-
lemään sisältötuotannon käsitettä.

Joka tapauksessa tekniikka ja sisällöt (ja palvelut) kehittyvät rinnakkain. Sisältöalal-
le on tärkeää, että tekninen infrastruktuuri toimii ja että viestintälainsäädäntö
poistaa esteitä ja luo edellytyksiä menestykselle toiminnalle. Viestintä-
markkinoihin ja tietoyhteiskuntapalveluihin vaikuttavaa lainsäädännön kehittä-
mistyötä tehdään useilla hallinnonaloilla. Lainsäädäntö onkin keskeisin yhteis-
kunnallinen ohjauskeino. Sen ohella suositaan itsesääntelyä ja muita ei-lain-
säädännöllisiä välineitä.

Viestintälainsäädäntö luo omalta osaltaan tasa-arvoista ja avointa tietoyhteiskun-
taa. Lainsäädännön kehittämisen tavoitteena on edistää teknologianeutraalisti
viestintäpalveluiden tarjontaa ja kysyntää lisäämällä verkkojen välistä kilpailua
ja avoimuutta. Lainsäädäntöä pyritään edelleen kehittämään siten, että elinkeino-
elämällä on suotuista liiketoimintaympäristö ja kuluttajilla käytettävissään luotet-
tavat ja turvalliset tietoliikenneyhteydet. Tätä tarkoitusta varten kehitetään tieto-
turvastrategia. Jatketaan myös lainsäädännöllisten edellytysten luomista verkko-
liiketoiminnan ja sähköisen asioinnin kasvulle.

Suomalaisena vahvuutena pidetään matkaviestintää. Siihen liittyvän palvelu-
tarjonnan kehittämiseen on panostettava. Ensimmäinen askel kolmannen-
sukupolven matkaviestintään otetaan jo toisen sukupolven GSM-verkoissa. Tällä
hetkellä tietoliikenneyhteydet mahdollistavat GPRS-yhteyksien hyödyntämi-
sen. Yhteydet toimivat (GSM-verkon alueella eli) koko maassa kohtuullisin kiintein,
liikennemäärästä riippumattomin hinnoin (halvimmillaan 17 euroa/kk). Sisältö-
tuotanto on kuitenkin tällä alueella vasta alkuvaiheessaan. Erityisesti korostuvat
käyttäjien itsensä tuottamat sisällöt sekä elämyksellisyys, kuten pelit ja kehitty-
nyt SMS-pohjainen viestintä (esimerkiksi kuvat). Mobiili-internet kehittyi parhaiten
markkinavetoisesti. Sisältönä on erilaisia palveluita, kuten pankkipalvelua,
mobiilimaksamista ja tunnistautumispalveluita. Mobiiliteknologia kehittyi koko
ajan ja tiedonsiirtokapasiteetti kasvaa jatkuvasti. Sisältötuotannolle avautuvat
tällä sektorilla laajat markkinat. Julkishallinnon, erityisesti kuntien palveluihin
liittyvää sisältötuotannon kehitystyötä tarvitaan. Valtio pyrkii erilaisin pilotein
osallistumaan myös muuhun alan kehittämiseen.

Digitaalisen television mahdollisuudet hyödynnetään. Huomiota kiinnitetään julkisen sektorin palveluiden kehittämiseen digitaaliseen televisioympäristöön soveltuviksi. Myös erilaiset opetus- ja kulttuurisisällöt soveltuvat hyvin tähän palvelualustaan. Interaktiivisen sisältötuotannon kehittäminen on vasta alkuvaiheessa. On ennakkoluulottomasti harkittava esimerkiksi museoiden mahdollisuuksia sisältötuotantohankkeiden käynnistämiseen digitaalista televisiota varten. Myös oppilaitoksien opetustyössä voidaan käyttää digitaalisen television mukanaan tuomia uusia mahdollisuuksia.

Laajakaistaiset tietoliikenneyhteydet tulevat lisääntymään ja tarjoamaan sekä elinkeinoelämälle että kuluttajille uusia mahdollisuuksia. Valtio/liikenne- ja viestintäministeriö ei kuitenkaan osallistu laajakaistaverkkojen rakentamisen rahoittamiseen tai niillä opeoimiseen. Valtio huolehtii sen sijaan roolinsa mukaisesti lainsäädännön, toimilupapolitiikan ja muiden hallinnollisten toimien avulla siitä, että toimijoilla on tähän mahdollisuudet.

Kuitenkin opetusministeriön toimialalla on tärkeätä saada kaikki koulutus- ja kulttuurilaitokset riittävän nopeiden verkkoyhteyksien päähän, jotta varmistettaisiin koulutus- ja kulttuuripalvelujen tasavertainen saatavuus. Käytännössä kyseisillä laitoksilla, myös maaseutupaikkakunnilla sijaitsevilla, tulee olla mahdollisuus kohtuuhintaiseen laajakaistayhteyteen. Viimekädessä tällainen mahdollisuus tulisi turvata kaikille kansalaisille valtakunnan koko alueella.

Monikanavainen viestintäympäristö tarjoaa uusia haasteita myös sisällön sääntelylle ja sisällöntuottajien toimintaedellytysten parantamiselle. Lainsäädäntöä kehitettäessä tulee ottaa huomioon sananvapauden edistäminen sekä moniarvoisten ja monipuolisten sisältöjen tarjoamismahdollisuudet. Lisääntyvät mahdollisuudet tarjota televisio- ja radio-ohjelmistopalveluja johtavat siihen, että myös televisio- ja radiotoiminnan toimilupapolitiikka joutuu sekä poliittisen että juridisen uudelleen arvioinnin kohteeksi.

SISÄLTÖTUOTANTO KANSALLISEN INNOVAATIOJÄRJESTELMÄN OSANA

Kolmijako - liiketoimintaedellytykset, sisältöosaaminen, yleiset telemaattiset puitteet - kuvaa niitä painoalueita, jotka ovat keskeisiä sisältötuotannon kansainvälistymiskehityksessä ja joiden kautta sisältötuotanto toimii kansallisen innovaatiojärjestelmän osana.

Tavoitteen saavuttaminen edellyttää yhteistä tahtoa hallitukselta ja eduskunnalta sekä sen tiedostamista, miten tärkeä voimavara media- ja uusmediakulttuuri sisältötuotantoinen on koko yhteiskunnalle. Panostus mediakulttuuriin strategisena kehitystekijänä edustaisi vastaavanlaista kaukonäköisyyttä kuin mitä hallitus osoitti vuonna 1996 päättäessään tutkimusrahoituksen lisäysohjelmasta.

Kansainvälinen kiinnostus mediakulttuurimme tuotteisiin lisääntyy, kun tunnustettu suomalaisen kulttuurin omaperäisyys ja yhtä lailla tunnustettu teknologinen osaamisemme saadaan yhdistymään hedelmällisellä tavalla. Vahva sisältötuotanto tasapainottaa teknologisen kehityksen vaikutuksia yhteiskunnassa niin, että teknologian mahdollistamat uudet tuotteet ja palvelut ovat kulttuurisesti mielekkäitä.

Hyvin toimiva kansallinen innovaatiojärjestelmä tuottaa kansallista vaurautta ja hyvinvointia auttamalla yrityksiä kehittymään ja menestymään. Hyvin toimivalle innovaatiojärjestelmälle on ominaista tasapaino sekä toimiva yhteistyö ja vuorovaikutus eri osien välillä. Julkisen sektorin rooli liittyy elinkeinotoimintaan paitsi t&k -rahoittajana ja puitteiden luojana myös uusien digitaalisen sisältötuotannon tuotteiden ja palveluiden ostajana ja pilotoijana asiakaspalvelun ja tuottavuuden parantamiseksi. Lisäksi julkisen vallan toimenpiteillä vaikutetaan niihin asioihin, jotka eivät muuten toteudu kansantalouden kannalta riittävällä tavalla, kuten koulutukseen, pitkäjänteiseen tutkimus- ja kehitystoimintaan, yhteistyöhön ja toimintaedellytysten luomiseen.

DIGITAL INNEHÅLLSPRODUKTION

-strategiska mål och åtgärdsförslag

19

1000011000100001010000110000010101000001011110000000101001

10100000001100010000010101010101010000100101001

INNEHÅLL

FÖRORD	21
MÅL OCH BEHÖVLIGA ÅTGÄRDER	22
<hr/>	
FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR AFFÄRSVERKSAMHET	22
KOMPETENS INOM INNEHÅLLSSEKTORN	23
ALLMÄNNA TELEMATISKA RAMAR	23
INNEHÅLLSPRODUKTION SOM ETT LED I DET NATIONELLA INNOVATIONSSYSTEMET	23
MOTIVERINGSDEL	24
<hr/>	
NATIONELLA UTGÅNGSPUNKTER FÖR UTVECKLINGEN I RIKTNING MOT INTERNATIONALISERING	24
FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR AFFÄRSVERKSAMHET	24
Totalfinansiering av innehållsproduktion samt finansiering av forskning och produktutveckling	25
Stödsystem för kreativ verksamhet	26
Sysstämningseffekter av innehållsproduktion	26
KOMPETENS INOM INNEHÅLLSSEKTORN	27
Utbildning av professionella inom innehållssektorn	27
Digitala läromedel och nationella datareserver	27
Användarutbildning och mediefostran i fråga om innehållet	28
ALLMÄNNA TELEMATISKA RAMAR	28
INNEHÅLLSPRODUKTION SOM ETT LED I DET NATIONELLA INNOVATIONSSYSTEMET	30

001110100001
0000001001
1000111000

FÖRORD

Ett av målen för programmet för Lipponens II regering är att upphöja det kulturella innehållet till en viktig faktor beträffande utvecklingen av informationssamhället genom att "skapa förutsättningar för Finland att förutom på teleteknikens område bli ett betydande land också inom innehållsindustrin". Den arbetsgrupp för innehållsproduktion som samordnats av undervisningsministeriet och som består av företrädare för olika ministerier, institutioner och verksamhetsområden har kartlagt styrkorna och möjligheterna i fråga om tillväxten för den finländska innehållsproduktionen samt hindren och problemen. Som ett resultat av ett flertal undersökningar, utredningar och diskussioner inom området föreligger nu en strategi för innehållsproduktion som sammanställts av arbetsgruppen. Rekommendationerna i strategin sträcker sig till år 2007. De synsätt som presenteras i strategin står till förfogande vid regeringsförhandlingarna efter valet 2003.

Med innehållsproduktion förstås i detta sammanhang produktion av ett programinnehåll som huvudsakligen utformats för digitala medier och som gäller kultur, dokument, undervisning, forskning, underhållning eller marknadsföring samt service- och affärsverksamhet i anslutning till det. Det är närmast fråga om digital information som fokuserar det audiovisuella och om "produktifiering" av kulturell kreativitet.

Eftersom visionen om Finland som ett viktigt land inom innehållsproduktionen har fogats till tänkandet kring informationssamhället, har arbetsgruppen fäst avseende vid i första hand digital information och kultur, även om t.ex. också den tryckta kommunikationen via multimediepublicering i form av affärsverksamhet utgör en stor del av den s.k. innehållsproduktionen.

Strategin behandlar utformningen av den digitala innehålls ekonomin ur perspektivet för utvecklingen i riktning mot internationalisering, dock så att en stark inhemsk innehållsproduktion står som grundläggande utgångspunkt. Strategin beskriver koncist klustret för innehållsproduktionen: kompetens inom

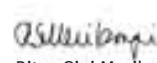
innehållssektorn, utbildning och forskning, allmänna telematiska ramar samt förutsättningar för affärsverksamhet och finansieringsfrågor. Mediekulturell innehållsproduktion skärskådas som ett led i det nationella innovationssystemet, och ett centralt element inom den utgörs av kravet på samarbete mellan näringslivet och den offentliga sektorn. Rapporten har indelats i två delar: i den första presenteras de strategiska målen och de åtgärder som behövs för att målen skall nås, i den andra delen presenteras bakgrunden och motiveringen till målen och åtgärderna.

Arbetsgruppen har hittills samlats 21 gånger. Dess mandatperiod går ut den 31 maj 2003. Kanslichef Markku Linna från undervisningsministeriet är vice ordförande för arbetsgruppen. Medlemmar är överinspektör Olli Aulio från handels- och industriministeriet, regionutvecklingsrådet Ulla Blomberg från inrikesministeriet, konstnärsprofessor Henrik Otto Donner, biträdande avdelningschef Liisa Ero från kommunikationsministeriet, forskningschef Pia Mero (tidigare forskningsdirektör Antti Hautamäki) från Sitra, undervisningsrådet Annu Jylhä-Pyykönen från undervisningsministeriet, överdirektör Kalevi Kivistö från undervisningsministeriet, styrelsemedlem Pekka Krook från Suomen Audiovisuaalisen alan tuottajat SATU ry, biträdande direktör Anneli Manninen från Sähkö-, elektroniikka- ja tietoteollisuus SET ry, biträdande avdelningschef Rolf Myhrman från social- och hälsovårdsministeriet, verkställande direktör Jouni Mykkänen från Finlands Filmstiftelse, projektchef Juhani Pekkola från arbetsministeriet, direktör Ann Sandelin från Rundradion, teknologidirektör Eero Silvennoinen från Tekes samt konsultative tjänstemannen Arvi Suvanto från finansministeriet.

Helsingfors, oktober 2002

Kaarina Dromberg
kulturminister
ordförande för arbetsgruppen
för innehållsproduktion

Ritva-Sini Merilampi
undervisningsråd
sekreterare för arbetsgruppen
för innehållsproduktion

MÅL OCH BEHÖVLIGA ÅTGÄRDER

Målet är

- att Finland blir ett ledande land i fråga om digital kompetens och har en användarutbildning av högsta kvalitet
- att det inom innehållssektorn finns ett betydande antal nationellt och internationellt framgångsrika branschföretag
- att Finland blir det ledande nordiska landet inom innehållssektorn
- att den inhemska innehållsproduktionen i medier och nya medier är riklig samt högklassig både innehållsmässigt och tekniskt
- att produktutvecklingen av och forskningen kring innehållet är livlig och tilldelas tillräckliga resurser
- att statsmakten effektivt främjar tillgången till offentliga datareserver och utvecklar framställningen och produktifieringen av digital information
- att datakommunikationen har en stabil infrastruktur och att kommunikationslagstiftningen är i skick
- att man genom omfattande regionalt, nationellt och internationellt samarbete inom den offentliga och den privata sektorn garanterar tillräckliga immateriella och ekonomiska resurser för innehållssektorn

- att landets regering i syfte att utveckla innehållsproduktionen utformar en förvaltningsmodell som baserar sig på programledning och där de olika ministrierna bedriver ett nära samarbete inom innehållsproduktionen.

FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR AFFÄRSVERKSAMHET

- Företagens konkurrenskraft och lönsamhet förbättras med hjälp av nätverksbildning samt genom betoning av arbetsmetoder och vikten av att skaffa samarbetspartner.
- Utnyttjandet av information och kunskap inom den offentliga sektorn främjas som råmaterial för innehållsproduktionen (även den kommersiella) genom att avgiftspolitikerna inom den offentliga sektorn och upphovsrättsfrågorna förtydligas.
- Det inrättas ett "produktutvecklingslaboratorium" som fungerar som ett samarbetsnätverk. För dess forsknings- och utvecklingsprojekt samlas de bästa inhemska vetarna och i laboratoriet utnyttjas samarbete mellan olika parter i värdenätverket.
- I syfte att stöda produktutvecklingen grundas en "Digitalstiftelse". Staten och de viktigaste aktörerna inom teknologi, media och datakommunikation placerar ett kapital om sammanlagt 10 miljoner euro i stiftelsen. Stiftelsen är en fond för kontinuerlig ansökan också i fråga om den första demoinspelningen. Som en del av stiftelsen gör Demofonden det möjligt att göra de första demoinspelningarna tillsammans med kunden, t.ex. distributionskanalen eller förläggaren (stödet är 15 000–30 000 €/projekt).
- Samarbete bedrivs med befintliga kapitalplaceringsfonder som främjar multimedial innehållsproduktion och upphovsrättigheter.
- Det organiseras aktivt samarbete mellan finansierarna inom den offentliga och den privata sektorn också för att skapa nya finansieringsinstrument och finansieringsystem.
- Man ser till att det finns fungerande digitala rättshanteringssystem, som skapar nya modeller för affärsverksamheten och som är ett steg framåt i fråga om kompatibilitet och inbördes funktionsduglighet.
- Det allmänna ser till att tillräckligt med sakkunnigtjänster i fråga om upphovsrättsavtal och -förhandlingar kan fås i olika delar av landet.
- Branschkunskapen hos personer vid TE-centralerna, Finnvera, Finpro, Sitra, Tekes och Finlands Industriinvestering och samarbetet mellan dem främjas genom (utbildnings)evenemang där aktuella teman, utsikter och utvecklingsbehov inom innehållsproduktionsbranschen behandlas.

■ Ett riksomfattande nätverk för nätverken bildas bestående av nätverk av innehållsbyar, medieverkstäder, mediestudior, medieparkeringar, mediecentraler och andra liknande regionala nätverk. Den regionala kulturella basen, resurserna och särdragen utgör en betydande reserv ur vilken det nationella innehållet inhämtas.

KOMPETENS INOM INNEHÅLLSSEKTORN

■ Vid utvecklingen av utbildningen inom området uppmuntras högskolorna till samarbete genom ett pilotutbildningsprogram i anslutning till ledningen av innehållsproduktion, vilket genomförs som ett gemensamt projekt inom områdena för handel, teknik och konstarter. Projektresultaten används för att utveckla grundutbildningen.

■ Man tar till vara de erfarenheter som fåtts av påbörjade utbildningsprogram inom flera branscher i anslutning till innehållsproduktion (t.ex. program som tillhandahåller expertis i fråga om innehållet på Internet). Dessutom utnyttjas prognosuppgifterna inom branschen vid planering och inriktning av utbildningen.

■ Rikligt med inhemska digitala läromedel utvecklas genom främjande av kommersiell produktion som utformar kvalitets-kriterier för digitala läromedel och utformar läromedel som är förenliga med

nya inlärningssyner och som stöder nätbaserade undervisningsmetoder.

■ Det säkerställs att utbildarna och lärarna har en tillräckligt bred kompetens inom innehållssektorn.

■ Som samarbete mellan minnesorganisationerna genomförs en nationell digitaliseringsplan där även digitaltelevisionen beaktas som en serviceplattform.

■ Man ser till att alla finländare senast år 2007 har likvärdiga möjligheter samt basfärdigheter att använda medie-/kommunikationsteknik såväl i arbetet som på fritiden enligt behoven i olika situationer.

■ Ett omfattande Nationellt program för mediefostran inleds. Genom programmet säkerställs via den grundläggande utbildningen användarutbildning och digital läs- och skrivkunnsighet för alla medborgare.

ALLMÄNNA TELEMATISKA RAMAR

■ Målet är att bredbandsförbindelser är kommersiellt tillgängliga i alla kommuner före utgången av 2005.

■ Med offentliga medel stöds sådana utbildnings- och kulturinstitutioner som annars inte har möjligheter att skaffa bredbandsförbindelser till skäligt pris som möjliggör en videokonferensnivå. Stödet

riktas till dem som samarbetar på det lokala planet och som behöver servicen.

■ Med tanke på jämlikheten är det viktigt att särskilt utveckla utbudet på bibliotekens datanätstjänster.

■ Lagstiftningen utvecklas så att möjligheterna att erbjuda ett mångsidigt innehåll ökar och så att nätbaserad affärsverksamhet och elektronisk kommunikation ökar.

INNEHÅLLSPRODUKTIONEN SOM ETT LED I DET NATIONELLA INNOVATIONSSYSTEMET

■ Ett samprojekt inleds (HIM, KM, UVM) där man förutser uppkomsten av kontaktytor mellan teknologier och innehåll samt möjligheterna för affärsverksamhet på kontaktytorna och där kraven på en fungerande intjäningslogik och användarorientering beaktas som primära.

■ Som en viktig samarbetspartner upptas också den s.k. tredje sektorn (företag inom branschen, medborgarorganisationer e.dyl.), vars innovativa kreativitet och aktiva entusiasm ofta inte uppmärksammas eller blir utan stöd.

■ Man deltar aktivt i både nationellt och internationellt samarbete för att fastställa standarder (bl.a. i metakunskaps- och dataskyddsfrågor) och riktlinjer för verksamheten.

MOTIVERINGSDEL

NATIONELLA UTGÅNGSPUNKTER FÖR UTVECKLINGEN I RIKTNING MOT INTERNATIONALISERING

Strategin för innehållsproduktionen har sin utgångspunkt i digitala audiovisuella produkter som betonar information och kultur. Det är statens uppgift att skapa gynnsamma förutsättningar för innehållsproduktionen och se till att yttrandefriheten genomförs samt att stöda mångsidighet och värdepluralism. Staten skall sålunda främja hög kvalitet och möjliggöra ett rikligt innehållsutbud. Innehållsekonomin bildas av den marknad som uppkommer för produkterna.

En framgångsrik utveckling i riktning mot internationalisering för innehållsekonomin baserar sig framför allt på nationella produktionsstrukturer och på företagsgrunden. För internationell framgång förutsätts att innehållsproduktionen har en stabil ställning på den inhemska marknaden. All internationalisering utgår från den finländska innehållsproduktionen. Uppnåendet av en stark ställning hör samman med storleken på företagen inom innehållsproduktionen, produktionens kontinuitet, antalet produktionsvolymerna och olika samarbetsformer.

FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR AFFÄRS- VERKSAMHET

Kunskap och information är viktiga innehållsprodukter inom den offentliga sektorn eller dess råmaterial. Kunskapen och informationen inom den offentliga sektorn är en betydande innehållsproduktionsresurs och främjare av teknologilösningar. Vid sidan av det allmännas verksamhet och allmännyttig rundradioverksamhet är en stark innehållsproduktion som verkar på kommersiella villkor och utgående från användarna en viktig faktor för att användarvänliga kommunikationstekniska lösningar och produkter skall tas i bruk och användas på ett meningsfullt sätt. Med hjälp av den kan efterfrågan och utbud mötas och programmet för Lipponens II regering fullföljas på ett ändamålsenligt sätt (kapitlet Utbildning, vetenskap och kultur): "Regeringen startar ett tväradministrativt projekt på bred bas för att utveckla innehållet i informationssamhället, med syfte att skapa förutsättningar för Finland att förutom på teleteknikens område bli ett betydande land också inom innehållsindustrin."

En viktig utmaning består i att utveckla innehållsproduktionen i riktning mot internationalisering. Alla åtgärder som presenteras i strategin syftar till att stärka denna utveckling. För att innehållsproduktionsbranschen skall stärkas förutsätts

att företagen internationaliseras och blir större, dock så att den primära grundläggande utgångspunkten är goda affärsidéer. Företagens konkurrenskraft och lönsamhet kan förbättras genom nätverk och med hjälp av partnerskap samt genom accentuering av samarbetsmetoder (samproduktioner) och vikten av att skaffa samarbetspartner (övriga företag, distributionspartner, agenter, teknologiföretag). På så sätt övergår man från enskilda produktioner till produktionskluster, som i sin tur föder långvarigare affärsverksamhet.

Det behövs också förnyelse och nya innovativa små och medelstora företag. Målet är att det inom branschen finns cirka 100 internationellt framgångsrika företag år 2007, i vilka företagens frivilliga vilja att utvecklas accentueras. Kontroll av upphovsrättsavtal och -förhandlingar blir en viktig faktor när företagen försöker internationalisera sin verksamhet. Det allmänna skall bl.a. genom att stödja och organisera utbildning se till att det finns tillräckligt med sådana sakkunnigtjänster på olika håll i landet.

Statsmakten kan bäst påverka framstegen för innehållsproduktionen dels genom att beställa och använda innehållet, dels genom att utveckla tillgången på offentliga datareserver och produktifieringen av information. Samtidigt gäller det att säkerställa förmånliga och högklassiga kommunikationstjänster och tjänster i informa-

tionssamhället för alla medborgare och näringslivet. Det är en utmanande uppgift att skapa en sådan verksamhetsmiljö där de nya formerna av intjäningslogik kan fungera.

För att målet skall nås förutsätts omfattande och äkta samarbete mellan den offentliga och den privata sektorn på regional, nationell och internationell nivå i fråga om såväl information och upplysning som samverkan. Bland annat Jubileumsfonden för Finlands självständighet SITRA kan fungera som en samlande kraft.

► TOTALFINANSIERING AV
INNEHÅLLSPRODUKTION SAMT
FINANSIERING AV FORSKNING
OCH PRODUKTUTVECKLING

Innehållsproduktionen får sin finansiering i första hand från kommersiell distribution. Affärsverksamheten inom distributionen har sin grund i upphovsrättigheterna (rättigheter avseende intellektuell egendom) och kommersialiseringen av dem. En stor del av innehållsekonomin baserar sig på handeln med rättigheterna. När det är fråga om immateriella rättigheter bedrivs handel med nyttjanderättigheter, licensavtal och andra antal om användning av rättigheter. När det är fråga om materiella objekt handlar det om varor. I nätmiljö hänför sig intjäningsmodellerna dessutom till reklam, beställningsavgifter och elektronisk handel.

Den absolut nödvändiga förutsättningen för utvecklingen av innehållsproduktionen ingår i de möjligheter som de nya teknikerna för med sig. Hit hör disponibla kapaciteter för informationsöverföring via både trådlösa förbindelser och trådförbindelser. Dataförbindelser i sig räcker inte. Det behövs en hel infrastruktur med terminalutrustning. Här är det viktigt med olika slags underlag och tillhörande standardiseringsfrågor, nätbaserad distribution eller sändningsverksamhet för televisionen. Möjligheterna inom innehållsproduktionen påverkas dessutom av penetrationen i fråga om olika former av terminalutrustning samt konsumenternas vanor och attityder.

Produktutveckling samt utveckling av och pilotprojekt gällande nya innovativa innehållsprodukter och tjänster är avgörande för utvecklingen inom branschen. För forsknings- och utvecklingsprojekten samlas de bästa inhemska vetarna och utnyttjas samarbetet mellan olika parter i värdenätverket och även möjligheterna inom internationellt samarbete.

Finansiering för forskning och produktutveckling i anslutning till pilotprojekt i fråga om nya produkter och serviceenheter kan samlas från olika källor för olika delprojekt av de finansieringskällor som redan nu står till förfogande. Forskning och produktutveckling som gäller regional innehållsproduktion kan finansieras via arbetskrafts- och näringscentralerna och

övriga regionala organisationer. Finlands Akademi finansierar såväl grundforskning som tillämpad forskning. Samarbetet mellan branschföretag och vetenskaps- och konsthögskolorna inom området är speciellt viktigt och nödvändigt inom både forskningen och produktutvecklingen av innehållet. Ett "produktutvecklingslaboratorium" för innehållsproduktionen fås till stånd med hjälp av samarbete mellan aktörerna i innehållsproduktionens värdenätverk.

Teknologibaserad forskning och produktutveckling stöds av Tekes, som förhåller sig till innehållsaffärsverksamheten på samma sätt som till alla andra branscher. Tekes finansiella möjligheter att stöda samarbetet mellan innehållsproducenter och teknologiföretag bör dock förbättras betydligt.

Det råder en rätt stor enighet såväl inom statsförvaltningen som bland forskarna och branschaktörerna om att Finland bör få ett system för finansiering av forskning och produktutveckling inom innehållsproduktionen i form av samarbete mellan den offentliga och den privata sektorn. Forsknings- och produktutvecklingsfinansiering kan delvis ordnas med hjälp av de anslag och finansieringsinstrument som redan står till förfogande för Tekes och övriga finansärer.

För utveckling av innehållsproduktionen förutsätts kännedom om marknadsläget och affärskompetens. Karakteristiskt för innehållsproduktionen är att utgifterna är stora i produktions- och marknadsföringskedet. Utgångspunkten för planeringen bör vara att säkra intäkterna, bedöma marknaden och den finansiering som

satsas på marknadsföring. De små kassaflödena i början av produktionen och under marknadsföringen är ett problem.

Målet kan dock inte nås enbart genom finansiering av produktutvecklingen, utan det behövs också en totalfinansiering för företagen. Till de befintliga finansieringskällor som särskilt lämpar sig även för innehållsproduktion hör riskkapitalet som helhet, Finnveras finansieringsprodukter och TE-centralernas investeringsstöd. Också när det gäller att skapa nya finansieringsinstrument och finansieringssystem behövs det trots allt fortfarande aktivt samarbete mellan finansärer inom den offentliga och den privata sektorn.

► STÖDSYSTEM FÖR KREATIV VERKSAMHET

Till undervisningsministeriets instrument för innehållsproduktion hör olika stödssystem för kreativ verksamhet och i synnerhet stöd för film. Det är skäl att även i fortsättningen utveckla och stärka dessa stödssystem. Samtidigt bör anslagen för innehållsproduktion och för programmet för informationssamhället ökas, och dispositionsplanerna för dem bör utvecklas så att de bättre kan svara på de utmaningar som digitaliseringen och internationaliseringen för med sig.

Undervisningsministeriets internationella instrument för främjande av innehållsproduktion är Nordiska film- och TV-fonden och Nordiska Ministerrådets arbetsgrupp för samarbete inom kultur- och kommunikationssektorn. Inom samarbetet planeras en nordisk fond för främjande av det digitala innehållet. På EU-nivå främjas innehållsproduktionen inom ramen för

medieprogrammet och vissa av handlingsprogrammen för direktoratet för informationssamhället, t.ex. programmet eContent. Inom Europarådet kan innehållsproduktionen främjas genom fonden Eurimages. För alla ovan nämnda gäller att målet är att bidra till att de också inriktar sig på att främja digital innehållsproduktion.

I utvecklingen av samtliga stödssystem för innehållsproduktionen och innehållsindustrin gäller att EU:s konkurrenslagstiftning och artikel 87 i EG-fördraget skall beaktas. I artikel 87.3 punkt b anges grunderna för tillåtet stöd för att främja kultur och bevara kulturarvet, om sådant stöd inte påverkar handelsvillkoren och konkurrensen inom gemenskapen i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset.

► INNEHÅLLSPRODUKTIONENS SYSSELSÄTTNINGSEFFEKTER

Kärnan i informationssamhället utgörs av den på informationssamhället baserade möjligheten att mångdubbla innovationsproduktionen. Innehållsproduktionen påverkar för sin del hela informations- och kommunikationsklustret, och sysselsättningseffekterna ses t.ex. som ett led i tillväxten för kompetensintensiva servicebranscher. De nya metoderna för hantering av information och kultur, den datatekniska utvecklingen och det nätverksbaserade arbetssättet främjar en innovativ tankeproduktion. Den innovativa tankeproduktionen och möjligheterna att åstadkomma ett tankeinnehåll med mervärde är viktiga bakomliggande krafter i fråga om sysselsättningen. En konkurrensmiljö som baserar sig på ny informationsteknik har i

avgörande grad ändrat förutsättningarna för produktionsverksamheten. Samtidigt som antalet konkurrenter som bör tas på allvar har ökat har det uppkommit nya möjligheter till utväxling.

KOMPETENS INOM INNEHÅLLSSEKTORN

► UTBILDNING AV PROFESSIONELLA INOM INNEHÅLLSSEKTORN

Antalet nya studerande inom den högre utbildningen inom området för informationsindustri och även digital kommunikation har utökats i kunskapsstrategin för utbildning och forskning 2000–2004. I vid bemärkelse fanns det år 2001 cirka 3 300 nya studerande inom informationsindustrin vid universiteten och 5 200 vid yrkeshögskolorna. Till examensinriktad fortbildning antogs år 2001 åtminstone 1 420 studerande vid universiteten och 500 vid yrkeshögskolorna. År 2001 beslöt man utöka antalet platser inom forskarutbildningen på området med 100. Det totala antalet platser inom forskarutbildningen på området ökade då till 350.

Tack vara ökningarna via programmet för informationsindustrin ser den kvantitativa personalbristen inom området för digital kommunikation enligt den prognostiserande utredningen om utbildningsbehoven ICT 2010 trots allt ut att vara en mindre utmaning än den kvalitativa kompetensbristen. Utredningen ger vid handen att med tanke på arbetskraftens kvalitet tycks betydelsen av i synnerhet kompetens gällande affärsverksamhet och/eller teknik öka. Inom utbildningen bör man beakta behovet av nya

kompetenskombinationer och kompetens inom flera branscher. De nya utbildningsprogram som inletts vid högskolorna syftar till att svara på dessa utmaningar. I utbildningsprogrammen kombineras tekniskt kunnande, kommersiellt kunnande och kunnande som gäller innehållsproduktion. Samarbete mellan högskolorna bör alltså uppmuntras när utbildningen inom området utvecklas.

► DIGITALA LÄROMEDEL OCH NATIONELLA DATARESERVER

Det virtuella universitet, den virtuella yrkeshögskolan och virtuella skolprojekt har genomförts som ett led i kunskapsstrategin för utbildning och forskning 2000–2004. Samtliga projekt har en egen organisation, en egen portal och ett eget projekt för innehållsproduktion.

Konsortiet för det virtuella universitetet bildades år 2001. Dess första utvecklingsprojekt gällde en portal för det virtuella universitetet. Konsortiet har startat en strategisk process som syftar till att definiera universitetens gemensamma viljetillstånd beträffande projektet på lång sikt. För att utveckla verksamheten inom det virtuella universitetet användes år 2001 8,3 miljoner euro av finansiering i enlighet med resultatavtalen och 340 000 euro av utvecklingsanslag. För att utveckla den virtuella yrkeshögskolan inrättades en utvecklingsenhet samt bildades ett nätverk för den virtuella yrkeshögskolan, till vilket alla yrkeshögskolor hör. I syfte att utveckla innehållet i utbildningen har 25 produktionsprojekt startats. Utbildningsstyrelsen har svarat för genomförandet av projektet för den virtuella skolan. För att målen skall nås har man startat ett projekt för

utveckling av en portal, forskningsprojekt kring nätpedagogik, projekt som gör det möjligt att avlägga examina och delar av examina i form av distansstudier, projekt som syftar till att effektivera och säkerställa närundervisning med nätstudiemetoder, regionala och kommunvisa utvecklingsprojekt och projekt som stöder utvecklingen av skolorna som en del av den virtuella skolan.

Målet är att det skall finnas tillgång till rikligt med högklassiga inhemska digitala läromedel inom alla utbildningsinstanser och på alla nivåer inom utbildningen. Det behövs digitala läromedel som är förenliga med de nya inlärningssynerna och som stöder nätbaserade undervisningsmetoder. Genom åtgärder från myndigheternas sida bör man också se till att det finns läromedel för små branscher och vinnlägga sig om minoriteternas behov av läromedel. För att påskynda den kommersiella produktionen behövs stöd för forsknings- och utvecklingsverksamhet så att nya former av innovativt material kan åstadkommas. Med läroanstalternas upphandlingsanslag måste man också delvis sköta innehållsfrågor, så att användningen av digitala läromedel i undervisningen avancerar och så att efterfrågan på kommersiellt material ökar. Undervisningsministeriet bör omfördela anslagen för programmet för informationssamhället i enlighet med dessa mål. - I syfte att nå målet gäller det också att se till att standardiseringsfrågor i anslutning till metakunskap kan lösas.

Genomförandet av det nationella digitaliseringsprogrammet, som har beretts i cirka tre år, är av yttersta vikt för att det nationella minnet skall synliggöras. Digi-

taliseringsarbetet vid museerna, arkiven och biblioteken stöder många strävanden: materialets synlighet och användbarhet, nationellt samlingsarbete som bildas på nätet, dess synlighet i hemlandet och utomlands. Det utjämnar skillnaderna mellan olika bibliotek och regioner genom att producera material för bl.a. inlärningen och det virtuella universitetet. Det digitala materialet skapar också i betydande utsträckning ny e-industri inom området för läromedel och kulturproduktion. Minnesorganisationernas samarbete säkerställer att nationens bildningsarv överförs till kommande generationer och att materialet inom den moderna forskningen överförs till nätet.

▶ ANVÄNDARUTBILDNING OCH MEDIEFOSTRAN I FRÅGA OM INNEHÅLLET

Målet för kunskapsstrategin för utbildning och forskning 2000–2004 är att alla medborgare senast år 2004 skall ha möjlighet att tillägna sig basfärdigheter för informationssamhället. Det centrala i medborgarfärdigheterna för informationssamhället är att färdigheterna motsvarar de krav som en nätbildande, ständigt föränderlig livsstil som internationaliseras uppställer för medborgarna. Inom projektet för medborgarnas färdigheter för informationssamhället har färdigheterna för informationssamhället disponerats enligt följande helheter: tekniska användarfärdigheter, kommunikationsfärdigheter, färdigheter att skaffa och använda information, konsumentfärdigheter och påverkan av politiken för informationssamhället. Vid den innehållsmässiga utvecklingen av medborgarfärdigheterna utnyttjas också de erfarenheter som fåtts inom Sitras

lokala projekt för utveckling av informationssamhället.

Alla finländare bör ha enahanda möjligheter samt basfärdigheter och förmåga att använda medie-/kommunikationsteknik såväl i arbetet som på fritiden enligt behoven i olika situationer - utan att de tre förgreningarna av människans kulturskapande förmåga glöms bort: filosofi, vetenskap och konst. Målet nås genom att ett nationellt program för mediefostran inleds och genomförs. I programmet intar den grundläggande utbildningen, de allmänna biblioteken och Rundradion samt övriga nationella radio- och TV-bolag en central roll. Utvecklingen gäller då lärar- och utbildarutbildning, digitala läromedel, mediäläroplaner och tvärvetenskaplig forskning kring mediefostran och mediekultur. Ett gemensamt mål är digital läs- och skrivkunighet av toppklass i världen i likhet med den traditionella läskunigheten.

ALLMÄNNA TELEMATISKA RAMAR

Det problematiska begreppet innehållsproduktion aktualiserar den fortfarande olösta frågan om förhållandet mellan innehåll och tjänster. Ord är överenskommelser och begreppsanvändningen preciseras när verksamheten bedrivs. Föreliggande strategi syftar bara till att ange allmänna riktlinjer, inte till att epistemologiskt (kunskapsteoretiskt) definiera begreppet innehållsproduktion.

I vilket fall som helst utvecklas tekniken och innehållet (och tjänsterna) sida vid sida. För innehållssektorn är det viktigt att den tekniska infrastrukturen fungerar och

att kommunikationslagstiftningen undanröjer hinder och skapar förutsättningar för framgångsrik verksamhet. Arbete som syftar till att utveckla lagstiftning som påverkar kommunikationsmarknaden och tjänsterna i informationssamhället utförs inom flera olika förvaltningsområden. Lagstiftningen är ett viktigt styrmedel i samhället. Vid sidan av den gynnas självreglering och andra icke-lagstiftningsmässiga instrument.

Kommunikationslagstiftningen bidrar till att skapa ett jämlikt och öppet informationssamhälle. Utvecklingen av lagstiftningen syftar till att på ett teknologineutralt sätt främja utbudet och efterfrågan på kommunikationstjänster genom att öka konkurrensen mellan olika nät och öppenheten. Strävan är att ständigt utveckla lagstiftningen så att näringslivet har en gynnsam miljö för affärsverksamheten och så att konsumenterna har tillförlitliga och säkra dataförbindelser till sitt förfogande. I detta syfte utvecklas en dataskyddsstrategi. Även arbetet med att åstadkomma lagstiftningsmässiga förutsättningar för tillväxt inom nätbaserad affärsverksamhet och elektronisk kommunikation fortgår.

Mobilkommunikation ses som en finländsk styrka. Det gäller att satsa på utvecklingen av serviceutbudet i anslutning till den. Det första steget till tredje generationens mobilkommunikation tas redan i andra generationens GSM-nät. För närvarande gör dataförbindelserna det möjligt att utnyttja GPRS-förbindelser. Förbindelserna fungerar (inom området för GSM-nätet, dvs.) i hela landet till förhållandevis fasta priser som är oberoende av trafikvolymen (det lägsta priset är 17 euro/månad). På

det här området befinner sig innehållsproduktionen dock bara i ett inledande skede. Särskilt accentueras det innehåll som användarna själva producerar samt upplevelser, t.ex. spel och avancerad SMS-baserad kommunikation (t.ex. bilder). Mobil Internet utvecklas bäst som marknadsdriven verksamhet. Innehållet består av olika slags tjänster, t.ex. bankservice, mobilbetalning och identifieringstjänster. Mobilteknologin utvecklas hela tiden och kapaciteten för informationsöverföring ökar oavbrutet. Inom den här sektorn öppnar sig en vidsträckt marknad för innehållsproduktionen. Det behövs utvecklingsarbete som gäller innehållsproduktion i anslutning till den offentliga förvaltningen, i synnerhet de kommunala tjänsterna. Staten försöker genom olika pilotprojekt delta också i övrig utveckling inom området.

Digitaltelevisionens möjligheter utnyttjas. Avseende fästs vid att utveckla servicen inom den offentliga sektorn så att servicen lämpar sig för den digitala TV-miljön. Olika former av undervisnings- och kulturinnehåll lämpar sig också väl för serviceplattformen. Utvecklingen av interaktiv innehållsproduktion befinner sig bara i ett inledande skede. Man bör fördomsfritt fundera över t.ex. museernas möjligheter att starta projekt för innehållsproduktion för digitaltelevisionen. De möjligheter som digitaltelevisionen för med sig kan också tas till vara i undervisningen vid läroanstalterna.

Bredbandsförbindelserna kommer att öka och erbjuda nya möjligheter för både näringslivet och konsumenterna. Staten /kommunikationsministeriet deltar dock inte i finansieringen av uppbyggandet av

bredbandsnät eller opereringen i dem. I enlighet med sin roll ser staten dock genom lagstiftnings-, koncessions- och övriga förvaltningsåtgärder till att aktörerna ha möjligheter till detta.

Inom undervisningsministeriets verksamhetsområde är det trots allt viktigt att få alla utbildnings- och kulturinrättningarna anslutna till tillräckligt snabba nätförbindelser så att en likvärdig tillgång till utbildningstjänster och kulturella tjänster säkerställs. I praktiken bör de aktuella

inrättningarna, också de som finns på landsorter, ha tillgång till bredbandsförbindelser till ett skäligt pris. Denna möjlighet bör i sista hand säkerställas för alla medborgare i hela riket.

En kommunikationsmiljö med flera kanaler erbjuder nya utmaningar också för regleringen av innehållet och förbättrandet av verksamhetsbetingelserna för innehållsproducenterna. När lagstiftningen utvecklas bör främjandet av yttrandefriheten samt möjligheterna att erbjuda ett pluralistiskt och mångsidigt innehåll beaktas. De tilltagande möjligheterna att tillhandahålla tjänster inom programutbudet på TV och radio leder till att också koncessionspolitiken för televisions- och radioverksamheten blir föremål för både politisk och juridisk omprövning.

INNEHÅLLSPRODUKTION SOM ETT LED I DET NATIONELLA INNOVATIONSSYSTEMET

Tredelningen - förutsättningar för affärsverksamhet, innehållskompetens, allmänna telematiska ramar - beskriver de insatsområden som är centrala vid internationaliseringen av innehållsproduktionen och via vilka innehållsproduktionen fungerar som ett led i det nationella innovationssystemet.

För att målet skall nås förutsätts en gemensam vilja från regeringens och riksdagens sida samt insikt om vilken viktig resurs medie- och nymediakulturen med sin innehållsproduktion är för hela

samhället. Satsningar på mediekulturen som en strategisk utvecklingsfaktor företräder motsvarande framsynthet som regeringen visade år 1996 när den fattade beslut om programmet för tilläggsfinansiering för forskningen.

Det internationella intresset för produkterna av vår mediekultur ökar när vi på ett fruktbart sätt lyckas kombinera den finska kulturens erkända särart med vår likaså erkända teknologiska kompetens. En stark innehållsproduktion balanserar verknin-garna av den teknologiska utvecklingen i samhället så att de nya produkter och tjänster som teknologin möjliggör är kulturellt meningsfulla.

Ett välfungerande nationellt innovations-system producerar nationellt välstånd och nationell välfärd genom att det hjälper företagen att utvecklas och göra framgång. Ett välfungerande innovationssystem karakteriseras av balans samt ett välfungerande samarbete och växelverkan med olika parter. Den offentliga sektorns roll hänför sig till näringsverksamheten inte bara som FoU-finansiär och skapare av ramar utan också som köpare av nya digitala produkter och tjänster inom innehållsproduktionen och som pionjär när det gäller att förbättra kundservicen och produktiviteten. Med åtgärder från det allmännas sida kan man dessutom påverka sådant som annars inte blir verklighet på ett sätt som är tillräckligt med tanke på samhällsekonomin, t.ex. utbildning, långsiktig forskning och utveckling, samarbete och skapande av förutsättningar för verksamheten.

OPETUSMINISTERIÖ

